

KUD „Konoplje” svečuje 20. obljetnicu

11. stranica

Natjecanje u kazivanju stihova u Baji
6. stranica

Hrvatsko veselje u Harkanju
7. stranica

XVI. međunarodni kroatistički znanstveni
skup
8. i 9. stranica

Nekad bilo...

Vrijeme došašća, ovo predblagdansko vrijeme, uvijek budi u nama sjećanja na stara vremena, osobito na djetinjstvo. Koliko je neispričanih priča koje zadržavamo u sebi, za sebe, što nam nitko ne može oduzeti. A čuvamo ih u svojim uspomena koje nas i danas osnažuju u vjeri, u nacionalnom i lokalnom identitetu. Nekad se Božić iščekivao u crkvi, a izvan nje baš se i nije spominjao. Čak i sveti Nikola bio je sam Djed Mraz, koji se javno „proslavljao”. Posebno su bile omiljene rane jutarnje mise zornice, na kojima su se okupljali vjernici u velikom broju. Zapravo cijele obitelji, cijelo selo bilo je kao jedna velika obitelj. Još i danas u ušima mi odzvanjaju stihovi pjesme koja se u Santovu i danas pjeva na kraju svake mise u razdoblju došašća: Anđeo Gospodnji navijestio Mariji, i ona je začela po Duhu Svetom, Zdravo Marijo je anđeoski glas, kad zadnji čas mi mine, dođi Majko po nas.... Nije se branilo, ali nije bilo preporučljivo biti vjernikom, odlaziti u crkvu, slaviti vjerske blagdane. U crkvi i obitelji pak nitko nije mogao, pa valjda ni namjeravao braniti. Ipak, crkve su bile prepune vjernika na nedjeljnim misama, a posebno na blagdane. Tad bi u crkvu dolazili čak i oni koji su išli samo jedanput ili dvaput godišnje, a dolazili su i mnogi koji više i nisu živjeli u naselju. Obitelji su se okupljale oko božićnog drvca uz molitvu, pjesmu i skromno darivanje. Nakon demokratskih promjena situacija se bitno promijenila. Sad se vjerski blagdani obilježavaju i javno, o njima se govori i u medijima, a osobito je postalo pomodnim javno se okupljati na gradskim i seoskim trgovima oko adventskog vijenca, iz tjedna u tjedan paljenjem nove svijeće uz prigodne riječi i program. Dakako, i ove su priredbe lijepe i uzvišene, pali se. Nažalost, danas – kad već desetljećima živimo u demokratskom ozračju, kad nam se ništa ne brani – crkve su sve praznije, vjernika je sve manje, nema ni približno one istinske topline nekadašnjeg blagdana. Možda će nas ipak sadašnja ekonomska, energetska kriza, inflacija i poskupljenje potaknuti da se ovoga Božića okrenemo istinskim vrijednostima, vjeri, svojim bližnjima, obitelji i zajednici.

S. B.

Glasnikov tjedan

„Na Forumu se govorilo o tome kako rade manjinski mediji i kako povezuju Hrvate u susjednim zemljama te kako hrvatska vlada uz suradnju ostvaruje projekte koji olakšavaju svakodnevicu i poboljšavaju status i položaj pripadnika hrvatske manjine u društvima u kojima žive i njihov su integralni dio.”

Kraj mjeseca studenoga vrijeme je za održavanje Foruma hrvatskih manjina, tradicionalne manifestacije koja svake godine na određenu temu u organizaciji Hrvatske matice iseljenika okuplja predstavnike hrvatskih manjinskih zajednica iz zemalja u okruženju. Tema ovogodišnjeg foruma bila je „Mediji i hrvatske manjinske zajednice – Kako se predstavljamo? Kako nas predstavljaju?”.

Mediji imaju važnu ulogu u stvaranju predodžbe o hrvatskim manjinskim zajednicama unutar njih samih i među većinskim narodom i dominantnom kulturom, ali i u matičnoj domovini, Hrvatskoj. Medijsko posredovanje informacija o manjinskim skupinama bitno utječe na izgled neke zajednice i danas i u budućnosti. Osobito su bitni vrijednosni stavovi koji se posredno ili neposredno medijskim kanalima upućuju i manjinskoj i većinskoj zajednici.

27. Forum hrvatskih manjina pokušao je odgovoriti na sljedeća pitanja: Kakva je medijska infrastruktura unutar pojedinih hrvatskih manjinskih zajednica? Koji oblici medijskog posredovanja prevladavaju unutar zajednica? Kakav je odnos tiska, televizije, internetskih portala, društvenih mreža i dr.? Kako i u kojoj mjeri većinski mediji prate hrvatske manjinske zajednice? Kakav je odnos „klasičnih” i „novih” medija? Kako i u kojoj mjeri mediji u Republici Hrvatskoj prate hrvatske manjinske zajednice? Kakvu sliku o zajednici stvaraju njezini vlastiti mediji? Kakvu sliku o zajednici oblikuju dominantni mediji većinske

zajednice i kulture? Je li uloga medija precijenjena ili podcijenjena?

Na Forumu se govorilo o tome kako rade manjinski mediji i kako povezuju Hrvate u susjednim zemljama te kako hrvatska vlada uz suradnju ostvaruje projekte koji olakšavaju svakodnevicu i poboljšavaju status i položaj pripadnika hrvatske manjine u društvima u kojima žive i njihov su integralni dio.

Čulo se kako su način i kvaliteta funkcioniranja manjinskih medija jedan od pouzdanih pokazatelja razine ostvarenosti manjinskih prava u pojedinoj državi. Upravo je zato pitanje osiguravanja medija na manjinskom jeziku uvijek jedno od najvažnijih pitanja svake manjine, pa tako i hrvatske autohtone manjine u dvanaest europskih država.

U Zaključcima Foruma između ostaloga stoji kako je financiranje medija hrvatskih manjinskih zajednica ponajprije obveza država i sredina u kojima one žive. Izostanak takva financiranja ugrožava njihova temeljna prava jer mediji imaju ključnu ulogu u održavanju jezičnih kompetencija na hrvatskom jeziku unutar manjinskih zajednica. Naglasimo kako je u žiži rasprave i donesenih zaključaka u prvom redu bio naglasak na ulozi i mogućim zadacima Hrvatske radiotelevizije, javnog medijskog servisa Republike Hrvatske, na pojačanju suradnje i stvaranju programa namijenjenih hrvatskim manjinskim zajednicama i o hrvatskim manjinskim zajednicama.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Obilježena 25. godišnjica Predstavništva HTZ-a u Mađarskoj

U povodu obilježavanja 25. godišnjice rada i djelovanja ureda Predstavništva HTZ-a u Mađarskoj Hrvatska turistička zajednica u partnerstvu i suradnji s Turističkom zajednicom Kvarnera organizirala je događanje kojim je obilježila 25 godina partnerstva i prijateljstva. Događanju održanom u središtu Budimpešte, u radionici Sell Croatia, s više od 80 mađarskih i hrvatskih turističkih subjekata u prigodnom večernjem druženju s najvažnijim mađarskim partnerima, medijima i predstavnicima mađarskog turističkog sektora nazočili su direktor Hrvatske turističke zajednice Kristijan Staničić, Monika Udovičić iz Ministarstva turizma i sporta Republike Hrvatske, direktorica Predstavništva HTZ-a u Mađarskoj Ivana Herceg te direktorica TZ-a Kvarnera Irena Peršić Živadinov.

Direktorica Predstavništva HTZ-a Ivana Herceg (druga zdesna) s dijelom uzvanika

„25 godina rada i djelovanja ureda Predstavništva HTZ-a u Mađarskoj pokazuje koliko je nama mađarsko tržište u turističkom smislu važno. Danas je prilika osvrnuti se unatrag, pogledati sve što smo prošli i napravili, sjetiti se svih divnih partnerstva, okupiti ovdje naše prijatelje, zahvaliti na suradnji i povjerenju. Posljednje dvije godine bile su teške zbog pandemije, posebno za sektor turizma. Danas možemo konstatirati da su nam mađarski gosti ostali vjerni i ove godine prešli smo rekordnu brojku od 3 milijuna noćenja mađarskih gostiju u Hrvatskoj. Želimo na tome zahvaliti. Ovo je ujedno i prilika za predstavljanje svega novoga na čemu radimo u Ministarstvu turizma i sporta te u Turističkoj zajednici“, izjavila je za Hrvatski glasnik ravnateljica Uprave za sustav turističkih zajednica Ministarstva turizma i sporta Monika Udovičić.

Predstavništvu HTZ-a u Mađarskoj čestitao je veleposlanik RH u Mađarskoj dr. sc. Mladen Andrić, a direktor HTZ-a Kristijan Staničić rekao je: „Mađarska je tržište koje tradicionalno ulazi u top 10 tržišta s kojima ostvarujemo najveći broj dolazaka i noćenja turista. Znamo kako su Mađari u Hrvatskoj rado viđeni gosti, dobro poznaju našu zemlju, posebice Kvarner. Mađarski su turisti i iznimno odani gosti, a mi bismo u budućnosti željeli vidjeti što veći broj novih i mladih mađarskih turista koji će otkrivati ljepote Hrvatske tijekom cijele turističke godine i koji će istraživati neke nove destinacije, posebice one u kontinentalnom dijelu Hrvatske. Sljedeće godine Hrvatska ulazi u eurozonu, a tu je i pristupanje naše zemlje šengenskom prostoru, čime će hrvatski turizam dodatno podići svoju konkurentnost u europskom okruženju, a

dobrobiti od toga imat će i naši gosti iz Mađarske.“

Direktorica Predstavništva HTZ-a Ivana Herceg istaknula je: „Ured u Mađarskoj tijekom 25 godina rada znatno je doprinio velikoj prepoznatljivosti Hrvatske među mađarskim turistima. Drago mi je da je Kvarner partner današnjeg jubileja s obzirom na to da gotovo trećina mađarskih turista bira upravo Kvarner za svoju odmorišnu destinaciju. Hvala svim partnerima iz turističkog sektora, predstavnicima medija, mađarskim institucijama i udrugama na odličnoj suradnji i svemu što čine za hrvatski turizam. Uz sve napore koje Hrvatska ulaže da bi hrvatski turizam bio održiv, kvalitetniji i cjelogodišnji ne sum-

njam da će naša zemlja na mađarskom tržištu i dalje ostati vodeća inozemna destinacija kad govorimo o ljetnom odmoru Mađara.“ Posebno je zahvalila svojem sadašnjem timu u uredu Predstavništva, ali i svojem prethodniku Marinu Skenderoviću.

Upravo je zadovoljstvo rezanja slavljeničke torte pripalo Marinu Skenderoviću, umirovljenom voditelju Predstavništva HTZ-a u Mađarskoj koji je ured vodio više od 20 godina. „Ja sam došao u vrijeme kad su mađarski mediji bili puni tekstova o proteklom ratu u Hrvatskoj, o ruševinama itd. i bilo je iznimno važno probiti se u medije s temama koje su ljudima privlačne i zbog kojih bi došli na ljetovanje. Kad sam prihvatio zadaću osnivanja Predstavništva, godinu prije toga u Hrvatskoj je boravilo 35 000 Mađara koji su ostvarili 127 000 noćenja. Kad sam u 2018. otišao u mirovinu, u Hrvatskoj je bilo više od 600 000 mađarskih građana koji su ostvarili više od 3 000 000 noćenja. To je rezultat koji, naravno, nije samo moj jer je iza mene stajala moćna organizacija – Hrvatska turistička zajednica. U to je vrijeme direktor bio sjajni Niko Bulić, koji mi je dao odriježene ruke da formiram tim, da izaberemo način na koji ćemo se približiti medijima i način na koji ćemo pokazati da je Hrvatska sigurna destinacija, da Mađare volimo kao važne goste iz susjedne zemlje. Ponosim se svim tim.“

Obilježavanje 25. obljetnice hrvatskog ureda u Mađarskoj uveličali su brojni uzvanici i partneri, njih više od 150, koji su na taj način potvrdili važnost sektora turizma koji snažno spaja Hrvatsku i Mađarsku.

Neda Maretić

Svete mise na hrvatskom jeziku u Pečuškoj biskupiji

U Pečuškoj biskupiji postoji više župa u kojima u velikom broju živi hrvatski živalj. Prema podacima iz popisa stanovništva 2011. godine u Baranjskoj županiji (koju pokriva Pečuška biskupija) živi desetak tisuća Hrvata koji su uglavnom katolici. Sve župe imaju svoja vijeća. U biskupiji djeluje više svećenika koji znaju hrvatski jezik i veći broj njih ima hrvatske korijene. Neki od njih djeluju u župama s hrvatskim živiljem, a drugi izvan njih.

Na čelu je mohačke župe župnik Ladislav Bačmai, a martinačke Ilija Čuzdi. Martinačka župa obuhvaća i hrvatska naselja Križevce, Martince, Lukovišće, Potonju, Brlobaš, Novo Selo i naselje Markóc. Harkanjsku župu vodi župnik Ladislav Ronta. Župa skrbi o brojnim naseljima (njih devet), a uz Harkanj tu je i hrvatsko naselje Salanta. Sva tri svećenika znaju služiti svete mise na hrvatskom jeziku.

Župnik je šeljinske župe Jozo Egri. Osim Šeljina skrbi o još devet naselja među kojima su Starin i Fok. Olaska župa, na čijem je čelu Péter Molnár, uz Olas obuhvaća i sljedeća naselja s hrvatskim živiljem: Birjan, Katolj, Minjorod i Sudurkinj uz Belvárdgyulu, Hásságy i Máriakéménd.

U Pečuhu u Župi svete Elizabete župnik je Franjo Pavleković, a u pečuškoj Župi Gyárváros, kojoj pripada i Kozar, Norbert Nagy. Oba župnika znaju služiti misu na hrvatskom jeziku.

Župnik je vilanjske župe Augustin Darnai, a bičerske Gabrijel Barić. Oni također znaju služiti misu na hrvatskom jeziku. Pri Pečuškoj biskupiji već više od jednog desetljeća djeluje Hrvatska

Harkanjski župnik Ladislav Ronta

Martinački župnik Ilija Čuzdi i šeljinski župnik Jozo Egri

referatura čiji je zadatak među ostalim organiziranje i koordiniranje misnih slavlja i ostalih obreda za vjernike na hrvatskom kao materinskom jeziku. Referatura ima i tajništvo sa zaposlenom osobom koja zna hrvatski.

Hrvati Šikloša i Kašada pripadaju đudskoj župi (Kisharsány, Kistapolca, Nagyarsány, Nagytótfalu, Šikloš) i beremendskoj župi (Beremend, Bezedek, Illocska, Ivándárda, Kašad, Kislippó, Lapánca, Lippó, Magyarbóly, Márók, Pócsa, Sárók). Tamošnji župnici ne znaju hrvatski. Mišljenskoj župi pripadaju Ata, Egerág, Kisherend, Mišljen, Lotar, Šaroš, Udvar, Peterd, Pogan, Semelj i Sukid. U brojnim naseljima – Udvaru, Semelju, Poganu, Lotaru, Mišljenu, Šarošu i Sukidu – ima hrvatskog živilja, no župnik tih naselja ne zna hrvatski. U sajkskoj su župi Babarc, Liptód, Sajk i Vršenda. U Vršendi i Sajku ima hrvatskog živilja. Župnik je Roland Tamás. U pečuškoj Župi Ivana Pavla II. župnik je Ferenc Kövesdi. Potonjoj župi pripada i Kukinj.

Hrvatskih vjernika ima u cijeloj biskupiji u povijesnim hrvatskim naseljima i gradovima te u većim gradovima i naseljima u koja su u posljednjih sedamdeset godina došli živjeti Hrvati. Rijetka od spomenutih naselja imaju redovite nedjeljne mise na hrvatskom jeziku. U nekim se naseljima sveta misa na hrvatskom jeziku služi jedanput mjesečno. Često je to misno slavlje uz misni

Župnik Bicserda Gabrijel Barić služi svete mise na hrvatskom jeziku po crkvama u Pečuškoj biskupiji

obred i pjevanje na hrvatskom, dok je propovijed vrlo često na mađarskom jeziku. Tu su i prigodne godišnje mise koje u sklopu svojih programa organiziraju neke mjesne hrvatske samouprave. U boljem slučaju misno je slavlje na hrvatskom jeziku. Te se mise vežu uz Dan Hrvata u naselju ili svetca zaštitnika (tako u Kukinju, Katolju, Vršendi i Kozaru). U Salanti se prve nedjelje u mjesecu služi misa na hrvatskom jeziku, a druge i treće dvojezična hrvatsko-mađarska misa.

U Harkanju se svakog posljednjeg petka u mjesecu služi misa na hrvatskom jeziku. Hrvati u organizaciji mjesnih hrvatskih samouprava i županijske hrvatske samouprave te Hrvatske referature hodočaste u marijanska svetišta u Mađarskoj i Hrvatskoj, kao i u Međugorje.

Svete mise na hrvatskom jeziku u Pečuhu i u okolici Pečuha koordinira Hrvatska referatura Pečuške biskupije. Kako donosi mrežna stranica biskupije, vjernici u velikom broju posjećuju pečuške svete mise na hrvatskom jeziku koje se jedanput mjesečno održavaju u pečuškoj franjevačkoj crkvi. To se uglavnom održava posljednje nedjelje u mjesecu s početkom u 16 sati. Hrvatski vjernici Pečuš-

ke biskupije na blagdane i kad se služe svete mise na hrvatskom odlaze i na pečušku Brdicu u crkvu Snježne Gospe te u đudsko svetište. Portal Pečuške biskupije donosi kako su u prosincu 2021. godine u Pečuhu jedna za drugom održane dvije svete mise na hrvatskom jeziku. Jedna je od njih polnoćka održana u „Džamiji“, crkvi Blažene Djevice Marije od Svijećnice, koju je na hrvatskom jeziku služio župnik Tibor Berecz, a druga je misa služena na drugi dan Božića u franjevačkoj crkvi. Nju je služio bičerdski župnik Gabrijel Barić, koji i inače služi redovitu mjesečnu svetu misu na hrvatskom jeziku u franjevačkoj crkvi.

Ladislav Bačmai, voditelj Hrvatske referature Pečuške biskupije

Pečuški biskup László Felföldi na Sveta tri kralja 2022. godine na susretu s biskupskim referentima, povjerenicima i školskim župnicima priopćio je svećenstvu nova imenovanja i dužnosti. Između ostalog imenovao je i mohačkog dekana župnika Ladislava Bačmaja na čelo Hrvatske referature Pečuške biskupije. Tom

Foto: PÉCSI EGYHÁZMEGYE

Voditelj Hrvatske referature Pečuške biskupije Ladislav Bačmai

je prilikom biskup Felföldi izrazio zahvalnost na predanom radu u protekle tri godine prijašnjem voditelju Hrvatske referature župniku Augustinu Darnaiju. Novi referenti imenovani su na rok od tri godine, do 31. prosinca 2024. godine.

Branka Pavić Blažetin

Školsko natjecanje u kazivanju stihova na Vancagi u Baji

Vančaška osnovna škola 29. studenog organizirala je školsko natjecanje u kazivanju hrvatskih stihova za učenike predmetne nastave hrvatskoga jezika. Na natjecanju koje je priređeno u školskoj sportskoj dvorani sudjelovalo je gotovo 100 učenika od 1. do 8. razreda, a glavne organizatorice bile su učiteljice hrvatskoga jezika Marija Prodan i Jutka Poljak.

U ime ravnatelja Antuna Gugana, koji je i sam nazočio događaju, sudionike je srdačno pozdravila učiteljica hrvatskoga jezika Jutka Poljak. Ona je prije svega istaknula da su sudionici za ovaj krasan dan, blagdan hrvatskih stihova, prigodno odjeveni. Zahvalila im je što su se pripremili za natjecanje u kazivanju stihova. Ujedno je predstavila članove ocjenjivačkog suda: profesoricu s bajske Visoke škole Maricu Kanizsai i novinara Hrvatskog glasnika Stipana Balatina. Učenici prvog razreda predstavili su se izvan natjecanja, a ostali učenici natjecali su se po razrednim kategorijama. Svi oni kazivali su svoje omiljene stihove, pjesme mnogih poznatih hrvatskih dječjih pjesnika. Prema odluci stručnog povjerenstva postignuti su sljedeći rezultati:

2. razred: 1. Mirko Kövecs-Vida,
2. Hanna Hodován,
3. Erzsébet Natália Csizmadia

Svi zajedno

3./4. razred: 1. Csenge Mikósevity,
2. Fruzsina Rapcsák,
3. Ádám Bálint

5./6. razred: 1. Darko Markovics,
2. Csenge Csóti, 3. Gergő Gohér

7./8. razred: 1. Kira Farkas,
2. Dragan Kamenik, 3. Hanna Schatzl.

Najuspješniji učenici po kategorijama dobili su spomenice, a pobjednici kategorija sudjelovat će na županijskom natjecanju u kazivanju stihova i proze koje će se održati 8. prosinca u županijskom Narodnosnom domu u Baji.

S. B.

2. razred: Mirko Kövecs-Vida, Hanna Hodován, Erzsébet Natália Csizmadia

3./4. razred: Csenge Mikósevity, Fruzsina Rapcsák, Ádám Bálint

5./6. razred: Darko Markovics, Csenge Csóti, Gergő Gohér

7./8. razred: Kira Farkas, Dragan Kamenik, Hanna Schatzl

Hrvatsko veselje u Harkanju

Ako je početak studenog, i tako već dvadesetak godina, onda se zna da je prva subota rezervirana za Hrvatsku večer u Harkanju. Ove je godine ipak bilo malo drugačije. Hrvatska večer održana je posljednje subote listopada, 29. listopada, jer je 5. studenog ove godine organiziran državni Dan Hrvata u Martincima, reče nam dopredsjednica Hrvatske samouprave Harkanja Đurđa Geošić Radosnai.

Mješoviti pjevački zbor iz Harkanja

Kulturnom programu prethodilo je misno slavlje u mjesnoj rimokatoličkoj crkvi koje je predvodio vlč. Slavko Kovačević uz suslužbu harkanjskog dekana župnika Ladislava Ronte. Misu je pjevao Ženski pjevački zbor „August Šenoa” uz orguljašku pratnju Anice Posavac.

Nakon mise slijedio je kulturni program u mjesnom Domu kulture „József Kiss”. U kulturnom programu nastupilo je Muško pjevačko društvo „BelAmi” iz Belišća pod ravnanjem Aleksandre Čeliković, KUD „Marica” iz Salante, KUD „Ladislav Matušek” iz Kujinja, Ženski pjevački zbor „Karašica” iz Katolja, učenici harkanjske škole i Mješoviti pjevački zbor iz Harkanja. Hrvatski bal i plesačnicu svirao je martinački orkestar „Podravka”.

Programu su među ostalima nazočili konzul savjetnik Neven Marčić, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, zamjenik predsjednika SHM-a Arnold Barić i drugi.

Program je ostvaren uz potporu Fonda „Gábor Bethlen”, Hrvatske samouprave Baranjske županije i harkanjskog Doma kulture „József Kiss”.

Dvadesetu Hrvatsku večer otvorile su predsjednica Hrvatske samouprave Harkanja Žuža Gregeš i dopredsjednica Đurđa Geošić Radosnai. Nazočne je pozdravila i dogradonačelnica Harka-

nja Éva Dávid Hosszú, koja je naglasila kako je hrvatska zajednica u gradu na čelu sa zastupnicima hrvatske samouprave aktivna i marljiva te je važna vrijednost grada Harkanja. Rekla je da se na nju i na Mješoviti zbor harkanjskih Hrvata uvijek može računati na svim događanjima i priredbama, na svetim misama na hrvatskom jeziku i drugdje gdje ih se pozove. Stoga grad čuva ovu zajednicu i želi je očuvati te računa na nju i u budućnosti.

Predsjednica i dopredsjednica Hrvatske samouprave Harkanja javno su zahvalile na suradnji Ženskom pjevačkom zboru „August Šenoa” iz Pečuha i uručile mu poklon koji je u ime zbora preuzela voditeljica Marija Bošnjak.

Pozdravljajući nazočne, predsjednica i dopredsjednica Hrvatske samouprave Harkanja osvrnule su se na dvadesetogodišnje djelovanje harkanjske samouprave. Ujesen 2001. godine potražili su ih Mišo Hepp i Mišo Šarošac te ih potaknuli na to da iniciraju utemeljenje hrvatske samouprave u gradu. To su i učinile na izborima 2002. godine. Sadašnji saziv uz njih dvije čine još tri zastupnika: Irena Kovačević Cizik, Imre Hideg i Mišo Kovačević. Postavili su ciljeve, a to su – očuvanje i njegovanje hrvatskog jezika, kulture, tradicije i običaja te jačanje hrvatskog identiteta. Teško bi bilo nabrojiti sve izvršene zadatke u posljednjih dvadeset godina, ali su navele nekoliko: jezični odgoj u vrtiću, nastava hrvatskog jezika u mjesnoj školi, jezično obrazovanje odraslih, utemeljenje i podrška djelovanju Mješovitog pjevačkog zbora harkanjskih Hrvata, književne večeri, tribine, posjeti kazalištu, organiziranje plesačnica, izleta i hodočašća, zastupanje hrvatskih interesa, svete mise i osiguravanje mogućnosti prakticanja vjere, suradnja s gradskim vodstvom te međunarodna suradnja... Posebno su zahvalile velečasnom Ladislavu Ronti na duhovnoj potpori i očuvanju vjere. Naglasile su važnost druženja na tjednim probama, zajedničke berbe i druge vrste manifestacija od kojih je neke i na gradskoj razini inicirala upravo hrvatska samouprava. Sjetile su se i članova zajednice koji su ih napustili te pozdravili sve ljude dobre volje koji se priključuju hrvatskoj zajednici u Harkanju.

Branka Pavić Blažetin

KUD „Marica” iz Salante

XVI. međunarodni kroatistički znanstveni skup

U organizaciji Znanstvenog zavod Hrvata u Mađarskoj, Katedre za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu, Slavističkog odbora Regionalnog centra Mađarske akademije znanosti i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u Pečuhu je 14. i 15. listopada 2022. održan XVI. međunarodni kroatistički znanstveni skup. Svoje radove na skupu je izložilo pedesetak izlagača iz Mađarske, Hrvatske, Srbije, Bosne i Hercegovine.

Ivan Gugan, Zvonko Milas, dr. sc. László Lénárd

Na otvorenju skupa okupljene su pozdravili predsjednik Regionalnog centra Mađarske akademije znanosti dr. sc. László Lénárd, prorektor za studije Sveučilišta u Pečuhu dr. sc. Tamás Fedeles, prodekan Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu dr. sc. Róbert Wolosz, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Zvonko Milas i predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan. Skup je u ime ravnatelja ZZHM-a i voditelja Katedre za hrvatski jezik i književnost dr. sc. Stjepana Blažetina otvorila suradnica Katedre za hrvatski jezik i književnost dr. sc. Timea Bockovac.

Dvodnevni skup održan je u zgradi Regionalnog centra Mađarske akademije znanosti. Svečanom otvorenju uz ostale nazočili su veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti dr. sc. Mladen Andrić, savjetnik s posebnim položajem za pitanja hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu dr. sc. Milan Bošnjak, generalni konzul Drago Horvat, konzul savjetnik Neven Marčić, glasnogovornik hrvatske zajednice u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, ravnatelj Zavoda za kulturu Hrvata u Vojvodini Tomislav Žigmanov i drugi.

U dva dana u pedesetak jezikoslovnih, književnoznanstvenih, povijesnih, kulturoloških, metodičkih i drugih izlaganja, od kojih je njihov najveći dio tematizirao Ljudevita Gaja, čulo se i nekoliko izlaganja posvećenih 30. obljetnici osnutka Hrvatskog kazališta u Pečuhu i 100. obljetnici rođenja Roze Vidaković.

dr. sc. Timea Bockovac

Dr. sc. László Lénárd, predsjednik Regionalnog centra Mađarske akademije, naglasio je kako nije slučajno što se skup odvija u njihovoj zgradi jer je u Slavističkom odboru Regionalnog centra Mađarske akademije znanosti posebice jaka kroatistika. Osim toga, glavni je organizator skupa dr. sc. Stjepan Blažetin i voditelj Odbora za prekograničnu suradnju te računaju na njegov rad i ubuduće.

Prorektor za studije Sveučilišta u Pečuhu dr. sc. Tamás Fedeles prenio je rektoreve pozdrave naglasivši kako su za Sveučilište u Pečuhu iznimno važne višestoljetne hrvatsko-mađarske veze te se osvrnuo na nedavni pečuški susret hrvatskog i mađarskog rektorskog zbora. Prodekan Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu dr. sc. Róbert Wolosz izrazio je nadu za buduću uspješnu rad Katedre za hrvatski jezik i književnost.

Državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Zvonko Milas u svojem je obraćanju između ostaloga rekao: „Osnaživanje identitetskih aktivnosti i jačanje povezanosti Hrvata koji žive izvan domovine Hrvatske naš su prioritet, stoga vas pozivam da se i dalje bavite ovim i sličnim temama na dobrobit naše domovine jer su stručna i znanstvena istraživanja jedan od temelja za razvoj svake suvremene države, njezin napredak i blagostanje.”

Trenutak za pjesmu

Moj otac i ja

Kad otac moj i ja pođemo u šumu
na šetnju
sve je oko nas svečano i tiho
ko da će svaki čas zasvirati orgulje
sakrite negdje u lišću.
Moj otac, malo pognut, na šljunku stane
i sluša: pjev ptica;
pjeva negdje visoko na vrhu grane
u velikoj tišini,
gdje leptir gore i dolje pleše
u modrini.
Pa ćutim, ja i moj otac mi smo jedno
i ko da nevidljive cijevi
toče krv iz njegova tijela u moje
i kao da čujem klokotanje naše krvi
med zelenilom,
I tako mi je teško kada znam,
da svaki korak njegov
vodi ga sve bliže tami,
a svaki korak moj
sve bliže me životu vodi,
pa kao pun krivnje od njega odvracam lice
dok tako hodamo šumom sami,
jedan uzbrdice, drugi nizbrdice.
Pa kao dva dobra druga na rastanku
koracamo šljunkom
i sve je oko nas svečano i tiho
ko da će svaki čas zasvirati orgulje
sakrite negdje u lišću.

Vjekoslav Majer

Predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban istaknuo je važnost ove najistaknutije kroatističke konferencije izvan Republike Hrvatske rekavši kako je, vidjevši i mlade znanstvenike te suradnike ZZHM-a i Katedre, uvjeren da će biti još puno ovakvih skupova. Dodao je kako je očito da hrvatska zajednica u Mađarskoj i hrvatski intelektualci jako dobro surađuju s kroatistima iz Republike Hrvatske i susjednih zemalja.

Plenarne izlagačice bile su Suzana Coha i Cvijeta Pavlović sa Sveučilišta u Zagrebu s izlaganjem „Značenje i nasljeđe Ljudevita Gaja u hrvatskoj političkoj, kulturnoj i književnoj povijesti 19. stoljeća” te Kristina Peternai Andrić sa Sveučilišta u Osijeku s izlaganjem „Mađarska medeja u Hrvatskom kazalištu”.

Radni dio skupa

Sa svečanog otvaranja Skupa

Skup se odvijao u sekcijama, a prema naslovu izdvojili bismo autore i izlaganja koji se bliže dotiču povijesti i sadašnjosti te položaja Hrvata u Mađarskoj. Ladislav Heka izlagao je na temu „Ljudevit Gaj i Mađari”, Morana Plavac govorila je o hugarološkim temama u Gajevoj Danici, Đuro Blažeka o hungarizmima u međimurskom dijalektu, Timea Bockovac o hungarizmima u govoru Hrvata iz Martinaca, Živko Gorjanac o nekim svojstvenostima kukinjskoga bošnjačkohrvatskoga govora, Ernest Barić o urbarijima na hrvatskom jeziku u Šomođskoj županiji, Eszter Tamaskó o jeziku i identitetu Raca-Hrvata u Dušnoku, Silvestar Balić o ostavštini Stjepana Ebrića, učitelja iz maloga baranjskog naselja Nijemeta, Goran Rem imao je izlaganje pod naslovom „Uz dvadesetčetverogodišnjicu izlaska Blažetinova povjesničarskoga neotradijskog prvijenca – o korpusu hrvatske književnosti u Mađarskoj i fenomenu produljenoga romantizma kao i mikro-signala protoavangardne igre (na primjerima Rozina aktivizma i Timeina intimizma, uz intertekst Gajeva 'zjedinjenja')”,

Vjekoslav Blazetin izlagao je na temu „Roza Vidaković u raljama socijalističkih diskursa”, Lilla Anna Trubics razmatrala je imagološko čitanje Zagorkina romana „Roblje”, Vladimir Nimčević donio je priglasivanje istraživanju veze Hrvata iz Subotice i

Aljmaša od 1740. do 1921., Domagoj Tomas imao je izlaganje pod naslovom „Bunjevački Hrvati u okvirima ugarskoga federalizma krajem Prvoga svjetskog rata”, Andor Végh govorio je o formiranju demografske i društvene slike podravskih hrvatskih naselja – Martinaca i Lukovića u XVIII. i XIX. stoljeću, Kristina Katalinić izlagala je na temu „Kad rod postane problem (na primjeru prevođenja kratke priče *Ez egy stadion, én pedig az edző vagyok* Tibor Noé Kiss)”.

Skup je organiziran uz potporu mađarske Vlade i Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu.

Branka Pavić Blažetin

Bogatstvo...

Orkestar iz Starina: Mijo Gergić, Đuso Gergić, Ivo Kovač, Đuro Dudaš, Ivo Matorić

IV. Memorijalni košarkaški turnir „Dražen Petrović” u HOŠIG-u

U sklopu školskog programa budimpeštanski Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom (HOŠIG) 14. i 15. listopada u svojoj sportskoj dvorani organizirao je četvrti Memorijalni košarkaški turnir „Dražen Petrović”. Na tom već tradicionalnom turniru iz godine u godinu sastaju se učenici narodnih škola u Mađarskoj odnosno košarkaški klubovi iz Hrvatske i Mađarske. Ovogodišnju konkurenciju činili su učenici zagrebačke VII. gimnazije, Srpske gimnazije „Nikola Tesla”, Gimnazije „Teleki Blanka” iz Budimpešte, općeprosvjetoznog centra Nijemaca iz Baje, Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma „Miroslav Krleža” iz Pečuha te domaćini, učenici HOŠIG-a. Turnir se održavao pod motom „UVIJEK DAJEM SVE OD SEBE”.

Na svečanom otvorenju susreta nazočili su: državni tajnik za vjerske i narodnosne odnose pri Uredu predsjednika mađarske Vlade Miklós Soltész, savjetnik veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj Domagoj Šutalo, predsjednik Budimpeštanskog košarkaškog saveza Péter Hajdu i predsjednik HOŠIG-ove Zaklade za hrvatsku prosvjetu i kulturu Ladislav Romac. Državni tajnik za vjerske i narodnosne odnose pri Uredu predsjednika mađarske Vlade Miklós Soltész rekao

Ekipa zagrebačke VII. gimnazije

Hošigova ekipa

Ekipa škole Miroslava Krleže

je: „Naša je odgovornost u svemu tome da narodi koji žive u srednjoj Europi čuvaju jedne druge i da se međusobno podržavaju u ovom svijetu. Nažalost, puno je netrpeljivosti oko nas. Mislim da turnir kao što je ovaj služi za jačanje osjećaja tog jedinstva među mladima iz Srbije i Hrvatske, Nijemaca iz Mađarske i mladima iz Mađarske.”

Članovi HOŠIG-ove literarne i plesne pozornice citirali su najpoznatije misli Dražena Petrovića koje su bile isprepletene stihovima hrvatskih pjesnika, a ritmički je ples djevojaka dao dodatni šarm programu, ali ujedno i pravo bodrenje košarkašima. Nakon svečanog otvorenja

sportski su teren preuzeli košarkaši. Loputu je prvi udario predsjednik Budimpeštanskog košarkaškog saveza Péter Hajdu i time simbolično otvorio turnir. Sudci su bili članovi Mađarskog sudskog saveza.

Na svečanom proglašenju rezultata pobjednicima je spomenice, medalje i kup dodijelila ravnateljica HOŠIG-a Ana Gojtan i naglasila: „Ovaj je turnir protekao u duhu koji je naš Dražen promovirao, a to je da iza svakog uspjeha stoji vjera u vlastite sposobnosti, želja za pobjedom, a prije svega rad, rad i rad. Nadam se da ste uživali u košarkaškim nadmetanjima i da ste stekli i nova prijateljstva, a također i nova iskustva, te se nadam da se vidimo i sljedeće godine na jubilarnom petom turniru. Čestitam pobjednicima, ali i ekipama koje ove godine nisu osvojile prva tri mjesta.”

U teškom finalu protiv ekipe iz Pečuha zagrebački su košarkaši u Draženovu duhu dali sve od sebe i tako osvojili turnir. Rezultat je bio 59 : 42. Kapetan zagrebačke ekipe Viktor Anđel proglašen je najboljim igračem turnira. Najbolji strijelac na turniru bio je Luka Stojković, koji je igrao za ekipu iz HOŠIG-a, a njegova je ekipa osvojila treće mjesto.

Turnir se održao uz potporu Hrvatske samouprave Zuglór, Hrvatske samouprave II. okruga, Hrvatske samouprave Kispeszt, Hrvatske samouprave XVI. okruga, Hrvatske samouprave Čepel i Hrvatske samouprave Erzsébetváros.

Lijepo je ovako se povezivati, njegovati sportski duh te čuvati hrvatski jezik i kulturu u Mađarskoj.

Neda Maretić

Barbarin večer i revija hatske hrvatske nošnje u Kemlji

KUD „Konoplje“ 20 ljet, jačkarni zbor „Mali Dunaj“ 30

Svako ljetno (samo lani ne, zbog epidemije) KUD „Konoplje“ organizira zgozra opomenuti večer, sastanak s culom, to je: svaki to poji i popije ča si sobom donese. Ovput smo rekli da poheraj i pilo da bude donešeno, ar Hrvatska samouprava Kemlje velikodušno je s vičerom pogostila nazočne. Stopedeset ljudi bilo je u kulturnom domu, ali sigurno već nego dvadesetimi nisu kanili jisti. I za takovo selo, kade je šakica Hrvatov, broj publike dosta je visok! Novorenovirani dom kulture elegantno je mjesto dao za našu hrvatsku priredbu.

Spomenica DGHU-a

Jubilari, tancoši i jačkari

Dr. Jive Maasz iz Čunova predstavlja njevu nošnju

A sada za Barbarin običaj: predvečer dana Barbare nekoliko se divojk i žen potpuno u bijelo obličje, bijela haljina do tla, košulja, rukavice, u novije vrime i na hrbat bijeli veliki rubac, na lice šlar i tako rubac na glavu. U ruci imaju verljaču (kuhaču) s mašlinom, torbicu sa slatkišem, bonbončići za dicitu. Barbara nigdar ne govori, ima pratnju, ar zbog šlara ne vidi normalno. Kad stupi va stan, dica se poklekneju i odmoliju Očenaš. Ako je starije žene u stanu, onda i one se poklekneju k molitvi. Zatim Barbara s kuhačom potuca zubi dicitu da ostanaju zdravi. Ako koga nešto boli, pokaže se ča, ili kade boli, Barbara to potuca da se uzdravi. Dica dostanu cukriće. Idu većinom tamo kade ima manje dice. One donesu sriču, radost i zdravlje domaćinom. Ov običaj, po kemljanski zakon je prastar, i ljudi su jako vjerovali va njem.

Franci Nemeth s Bizonjci na pozornici

Barbare svagdir

Teta Julka Djergyói još je zi svojimi sedamdeset i pet ljeti išla dicitu, a na moju prošnju se je pridružila Štummerova teta Bözsi da ne izumre ov lipi naš zakon. Morali smo ga malo modernizirati i naš KUD „Konoplje“ sada je po šesti put pozvao žene kot maskirane Barbare na ov večer. Žene KUD-a „Konoplje“ i žene iz Mošona bile su glavna atrakcija ovoga večera, ljetos je bilo njih četrnaest! Da bude još lipši naš program, za reviju za hrvatsku narodnu nošnju na Hati smo pozvali iz Novoga Sela Hrvatskoga Jandrofa, Čunova, Bizonje, Staroga Grada – Mošona i Kemlje osobe ke su nam pokazale s jako velikim uspjehom svoju narodnu nošnju. Ta međunarodna revija jako je povukla publiku ka je morebit po prvi put vidila šarolikost na Hati. Zbor „Mali Dunaj“ slavio je 30., a KUD „Konoplje“ 20. jubilej. Priključili su se Kemlji i Bizonjski tamburaši, ki su isto 20-ljetnu obljetnicu pred kratkim svečevali. Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj i Hrvatska samouprava naše županije su svim trim društvam za mnogoljetno uspješno djelo predali spomenice, a Franci Nemeth kot peljač Konoplja zahvalnicu je dostao „za dugoljetni uspješni rad za hrvatsku kulturu i običaje“ od Hrvatske samouprave Staroga Grada. Bio je zvanaredni večer. Jilo, pilo, kolačići, glušalo je sve od naših jačkov. Tancalo se je kolo, valcer, tango... Nigdor nije kanio domom i moralo se je u polnoći sve zastaviti i lipo domom pojti. Od polnoći je advenat – vrime za post...

Franci Nemeth

Poseban broj Hrvatskoga glasnika

Za Dan Hrvata u Martincima

Ovogodišnje izdanje posebnog broja Hrvatskoga glasnika na dvadeset stranica sastavila je i uredila glavna i odgovorna urednica Medijskog centra Croatica Branka Pavić Blažetin. Upotrijebljene su fotografije iz Arhiva Medijskog centra Croatica (Hrvatski glasnik), obiteljskih arhiva, arhiva KUD-ova i udruga, samouprava te autora napisa. Poseban broj Hrvatskog glasnika izdan je uz potporu Hrvatske samouprave Šomođske županije, mjesnih hrvatskih samouprava u podravskoj regiji, Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“, Croatice d.o.o. za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost te glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu Joze Solge.

Praksu izdavanja posebnog broja tjednika Hrvata u Mađarskoj Hrvatskoga glasnika uredništvo je započelo još davne 2009. godine i dosad je izdalo dvanaest brojeva. Zašto? Jer smo smatrali važnim biti vidljivi i na središnjoj godišnjoj priredbi Hrvata u Mađarskoj, na državnom Danu Hrvata. Bilo je godina kad smo za izdavanje dobili potporu regije gdje se održavao Dan, a bilo je i kad nismo. Zahvaljujemo svima koji su omogućili da se i ove godine za državni Dan Hrvata, koji je održan u Martincima 5. studenoga, tiska poseban broj Hrvatskoga glasnika u nakladi od 600 primjeraka. Sadržajno nam je cilj prikazati dio materijalnog i kulturnog nasljeđa, aktualni društveni i politički trenutak, prošlost, sadašnjost i budućnost Hrvata koji nastanjuju datu županiju ili regiju, i to napisima i fotografijama. Cilj nam je i ovim izdanjem pripomoći očuvanju hrvatskoga jezika i brendiranju Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj. Ove godine na dvadeset stranica ponudili smo čitateljima niz zanimljivih i sadržajnih napisa.

Kad bismo trebali odgovoriti na pitanje po čemu su se tijekom povijesti, zaključno do naših dana, mogla podravska sela prepoznati, trebali bismo mnogo toga nabrojiti i reći, među ostalim i ovo: ova je naša hrvatska etnička skupina dobrim dijelom svojega pučanstva starosjedilačka „od stoljeća sedmog“, piše u uvodniku pod naslovom „Od stoljeća sedmog“ urednica Branka Pavić Blažetin. Donosi se pjesma Josipa Gujaša Džuretina „Podravini“. Ernest Barić donosi prikaz pod naslovom „Osam hrvatskih sela uz Dravu“. Potanko piše o zemljopisnim i povijesnim, demografskim i jezičnim obilježjima Potonje, Novog Sela, Brlobaša, Lukovišća, Martinaca, Križevaca, Drvljanaca i Starina.

„Sviraj, Pavo, toga laganoga...“ i „Majstor narodne umjetnosti“ napisu su iz pera Branke Pavić Blažetin o Pavi Gadanjiju i Franji Dervaru zvanom Kume. Autorica donosi i prikaz knjige Ernesta Barića „Rječničko blago i pučka kultura Martinaca / Felsőszentmárton szókincse és népi kultúrája“, izišle u nakladi Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj u Pečuhu 2022. godine na 344 stranice.

Branka Pavić Blažetin potpisuje i napise „Svećenici iz Podravine“, „Zavičajna kuća u Lukovišću“, „Lukovišćanin Đuro Franković“, „Prevetom Srcu Isusovu u pohode“ i „Podravina kistom Joze Fučkara“. Urednica je izdanje obogatila objavom biranih stihova književnika Đuse Šimare Pužarova („Stojim pred vama“), Đure Frankovića („Djedova pogača“) i Stjepana Blažetina („Đuri u spomen“).

O Hrvatskom kulturnom i sportskom centru „Josip Gujaš Džuretin“ piše Krištof Petrinović. Razgovor s Anom (Nančikom) Šimara-Gujaš o 30 godina kantorske službe vodi Vesna Velin. Pannonski tamburaški orkestar predstavljaju nam voditelj Ivan Draženović i članovi orkestra. Iz napisa doznajemo kako su 2022. mladi tamburaši utemeljili Hrvatsku udrugu zajednice mladih svirača „NOVI-TON“ pod vodstvom Zoltana Vizvarija.

U napisu „Čuvari baštine...“ o Tamburaškom sastavu i zboru „Biseri Drave“ piše Tibor Kedves, Ženskom pjevačkom zboru „Korjeni“ Kristina Gregeš Pandur, KUD-u „Drava“ Margit Essze Romolic i Aliz Erdélyi, a o KUD-u „Podravina“ piše Anica Popović Biczak.

Vesna Velin potpisuje napis „Narodna nošnja i frizure podravske Hrvata“, temeljen na izvornim tekstovima Ruže Begovac „Narodna nošnja Hrvata u Baranji“ i „Razvijanje ženske frizure među Podravinskim Hrvatima u prvoj polovici 20-og stoljeća“.

Naslovnicu krasi fotografija Józsefa Szávaija o Pavi Gadanjiju i moto izdanja: „Ej, sviraj, Pavo, u te tvoje gajde...“. Na dvadesetoj, zadnjoj stranici, fotografija je koju su poslali organizatori Dana Hrvata – tri srca u bojama hrvatske zastave, crvenoj, bijeloj i plavoj, položena na tipičnu podravsku tkaninu (vilan) na kojima piše „Podravina u srcu“.

Branka Pavić Blažetin

Mala stranica

Fotomontaža o spomen-mjestima Zrinskih

Osnovna škola „Nikola Zrinski“ u Keresturu uoči Dana Zrinskih objavila je poziv za natječaj „Spomen-mjesta Zrinskih“. Zadatak je bio izraditi plakat, odnosno fotomontažu od fotografija spomen-mjesta Zrinskih, a jedna od fotografija trebala je biti *selfie*. Uz fotomontažu trebalo je priložiti i kraći opis mjesta ili spomenika. Na natječaj su se prijavili učenici osnovnih škola iz Boršfe, Retkovca i Kerestura. Od radova je uređena izložba na hodniku osnovne škole, a najboljima su dodijeljene nagrade u sklopu Dana Zrinskih. Nagrađeni su sljedeći učenici: 1. mjesto osvojila je Mira Vargovics (Kerestur), 2. mjesto Márk Kovács (Boršfa) i Ákos Pavlicz (Kerestur), a 3. mjesto Maja Vargovics (Kerestur) i Milán Sánta (Boršfa). Posebnu nagradu dobili su učenici Osnovne škole „Retkovec“. *Beta*

Dobitnici nagrada natječaja „Spomen-mjesta Zrinskih“

Društvena igra za dar

Za Božić iznenadite svoje najmilije društvenim igrama koje ste izradili vlastitim rukama i imat ćete super zabavu za blagdane! Kao ideja mogu vam poslužiti društvene igre koje su izradili učenici keresturske osnovne škole za natječaj „Putevima naše hrvatske kulture“.

CRNI PETAR OD POMURSKIH PISANICA

Izradite karte tako da svaka ima par. Kod pomurskih pisanica parovi imaju isti uzorak, ali vi možete osmisliti i neku drugu temu. Jednu kartu napravite tako da ona bude bez para. Igra se sastoji od 33 karte i mogu je igrati od dvije do šest osoba.

Pravila igre: Karte treba izmiješati i podijeliti među igračima tako da se ne vide motivi pisanice ili drugih ilustracija. Sudionici igre pogledaju svoje karte i, ako imaju parove, stavljaju ih ispred sebe. Zatim igrači u smjeru kazaljke na satu uzimaju karte jedan od drugog i slažu parove sve dok ne ostane samo Crni Petar. Komu ostane Crni Petar, izgubio je, a pobjednik je onaj tko skupi najviše parova.

PAMTILICA

Izradite karte jednake veličine u obliku pravokutnika. Načinite parove tako da na jednoj karti bude ilustracija, a na njezinu paru odgovarajući izraz. Na poleđini svih karata mora biti jednak uzorak. Igru moraju igrati najmanje dvije osobe.

Pravila igre: Promiješajte karte i poslažite ih tako da ilustracije budu okrenute prema dolje. Igru može započeti igrač koji je izabran nekom brojalicom.

Prvi igrač može okrenuti dvije karte odjedanput. Ako nađe par, može ga uzeti i ima pravo okrenuti još dvije karte. Ako ne nađe par, mora otkrivene karte vratiti nazad i okrenuti ih tako da se ne vide ilustracije. Slijedi sljedeći igrač, koji isto tako treba postupiti. Pobjednik je onaj tko skupi najviše parova.

Susret hrvatskih zborova i tamburaša

Hrvatska samouprava Sepetnika na čelu s predsjednikom Zoltanom Markačem 19. studenoga priredila je „Susret hrvatskih zborova i tamburaša”. Na njemu se okupilo deset zborova i tri tamburaška sastava iz pomurske regije, a cilj je susreta njegovanje hrvatskih pomurskih popevki i jačanje pomurske hrvatske zajednice. Na susretu su nastupili zborovi iz Mlinaraca, Pustare, Serdahela, Velike Kaniže i Sepetnika te tamburaški sastavi iz Serdahela i Velike Kaniže.

„Veseli zbor” iz Sepetnika

Susret hrvatskih zborova sepetnička hrvatska samouprava priređuje od svojeg utemeljenja kako bi među malobrojnju hrvatsku zajednicu u mjesto dovela hrvatsku kulturu.

„Susret hrvatskih zborova prvi smo put priredili radi prikupljanja sredstava za sportsku dvoranu koja je bila oštećena u velikom požaru. Od tada je već prošlo mnogo godina, a mi Hrvati iz Pomurja iz godine u godinu nalazimo se ovdje u dvorani i uživamo u prekrasnim pjesmama, tamburaškoj glazbi i folkloru. Susret je posebno važan za našu malu zajednicu ovdje u Sepetniku jer na takvim susretima s Hrvatima iz drugih hrvatskih sela imamo više prilike njegovati hrvatski jezik i kulturu, susreti nas jačaju. Po nekom istraživanju ovdje u Sepetniku u 17. stoljeću živio je velik broj Hrvata, po postotku više nego Mađara, no tijekom povijesti odselili su se ili asimilirali. Danas se naša zajednica sastoji od onih obitelji koje su se iz drugih hrvatskih naselja doselile ovamo, onih koji su se udali ili oženili, kao što sam i ja iz Serdahela. Oni još govore hrvatski jezik, no njihova djeca i unuci više ne, tako se nažalost jezik gubi. Sretni smo što pomurski hrvatski zborovi rado dolaze na naše priredbe iako smo mi u Sepetniku u malom broju”, rekao je g. Markač prije nego što je pozdravio sve goste i izvođače na susretu, među njima i načelnicu Timeu Fishl Vlasics.

Na početku kulturnog programa pozdrave je uputila i predsjednica Hrvatske samouprave Zalske županije Marija Vargović.

„Biseri Pustare” izveli su pomurske plesove

Zahvalila je svim zborovima što pjevanjem prekrasnih pomurskih popevki njeguju glazbenu kulturu regije, a njime i kajkavski dijalekt.

Po tradiciji kulturni program počeo je nastupom domaćeg Hrvatskog zbora „Veseli zbor”, a pratili su ih mladi tamburaši Tamburaškog sastava „MužiKaj” (voditeljica zbora Laura Tánčzos, voditelj tamburaša Bálint Horváth). Mladi tamburaši, osim što su pratili pjevače, predstavili su se i posebnim programom svirajući i pjevajući pučke pjesme raznih hrvatskih regija. U izvedbi sepetničkog Pjevačkog zbora „Királyi” publika je mogla čuti vesele njemačke narodne pjesme o raznim zanatima (dirigenticica Krisztina Kollonay), a Zbor umirovljenika također iz Sepetnika izveo je mađarske narodne pjesme (voditeljica Laura Tánčzos). Pjevačice Ženskog pjevačkog zbora „Biseri Pustare” ovaj su se put pripremile s pomurskim narodnim plesovima (voditeljice Gabriela Prekšen i Biserka Kiš). Serdahelski Mješoviti pjevački zbor „Mura” (voditeljica Marija Vargović) nastupio je s tamburaškom pratnjom, a pratio ih je Tamburaški sastav „Pomurske žice” (voditelj Erik Hegedűs). Pomurske žice utemeljene su prije godinu dana uz pomoć Hrvatske samouprave Serdahela, a u svojem posebnom programu izvele su popularnu hrvatsku zabavnu glazbu. Solo je pjevala Mira Prosenjak. Ugođaj nekadašnjih pjevanja dočarale su žene Pjevačkog zbora iz Mlinaraca (voditeljica Katica Szalai), koje su bez glazbene pratnje na autentičan način pjevale stare pomurske popevke. Hrvatski mješoviti zbor iz Velike Kaniže (voditelj Stjepan Prosenjak) bio je sudionik svakog Susreta – kako se Sepetnik nalazi najbliže Kaniži, veza s hrvatskom zajednicom tog grada oduvijek je bila najjača. Mješoviti zbor ovaj je put izveo popularne hrvatske zabavne pjesme uz pratnju Tamburaškog sastava „Stoboš”. Na kraju je Tamburaški sastav „Stoboš” (voditelj Ákos Havasi), koji ove godine slavi 15. obljetnicu postojanja, zabavljao publiku sviranjem kola i popularne hrvatske glazbe. Solo je pjevao te na samici svirao Bálint Horváth, a drugi vokali bili su Maté Vargovics, Erik Hegedűs i Ádám Havasi. Susret zborova završio je druženjem uz domjenak.

Beta

15. jubilej jačkarnoga zbora „Rozmarin“ i „Jesen u Maruševcu“

U subotu, 8. oktobra presenetili smo naše jačkare i svečevali smo s njimi skupa 15. obljetnicu postojanja zbora „Rozmarin“. Veselili smo se da su i stari člani došli i sa sadašnjimi jačkari jačili na pozornici poznate hrvatske jačke. Gostovala je Klapa „Pinkovac“. Atmosfera je bila jako dobra, svi su se dobro čutili. Na kraju kulturnoga programa načelnica Katica Konczer i predsjednica Hrvatske samo-

Odlikovana peljačica zbora sa zastupnici mjesne Hrvatske samouprave

Klapa „Pinkovac“

uprave Ana Poljak Šaller sa srdačnim riječi su, darom i tortom zahvalile za dugoljetno djelovanje zbora. Hrvatska samouprava Gornjega Četara osnovala je priznanje „ZA HRVATSKO DRUŠTVO GORNJEGA ČETARA“. To priznanje prikldano je na ovom svečevanju Roži Pezenhoffer, peljačici zbora „Rozmarin“. Po skupnoj večeri dva su se zbora dobro čutili i jačkom razveselili jedan drugoga. Mogli bi reći da je kot rođendanski dar zbor „Rozmarin“ dostao poziv KUD-a „Klaruš“ u Hrvatsku, na njev kulturni program pod nazivom „Jesen u Maruševcu“. U subotu, 19. novembra putovali smo u Zagorje, u naselje Čalinec. Program se je začeo u 18 uri u športskoj dvorani OŠ „Gustav Krklec“. Najprije se je predstavila dičja grupa domaćinov, zatim tamburaši i odrasli tancoši. Ovo ljeto iz Ugarske su sudjelovali HKD „Gradišće“ iz Petrovoga Sela i naš zbor „Rozmarin“. Uživali smo u folklornom programu i družili se s domaćimi folklorashi. Drugo ljeto čekamo naše prijatelje iz Maruševca da se predstavu pri nas.

Bivši i sadašnji člani jubilarnoga Rozmarina

Ana Poljak-Šaller

Petroviski pedagogi u Števanovci na prezentaciji slovenskih svadbenih tradicij

U Željeznoj županiji oko Monoštra (Szentgotthárd) živi najbrojnije slovenski narod. Čuda kontaktov nij' med njimi i Gradišćanci, ali se zato dogodi da se pri jednoj priredbi najdu, izminu iskustva i tanače i u svezi manjinskoga jezičnoga obrazovanja. Slovenci su jur bili na Narodnosnom kupu jedno ljeto u Petrovom Selu, a ovput je u petrovisku Dvojezičnu školu dospila pozivnica na prezentaciju slovenskih svadbenih tradicij u bazičnu školu Števanovci. Tako su u četvrtak, 10. novembra Ana Škrapić-Timar, direktorica petroviske Dvojezične škole,

Petroviska školska direktorica sa slovenskimi pedagogi

i Rajmund Filipović, učitelj hrvatskoga jezika i povijesti, sudjelovali na projektu pri kom su dobili kratki pregled o metodiki podučavanja Narodopisa u slovenski škola ter su se spoznali i praksom kako zblžiti dici u okviru školskih ur naše vridnosti, običaje i slovensku kulturu. Pokidob slovenski dijalekt i gradišćanskohrvatska narječja ne stoju tako daleko jedan od drugoga (kažem to iz osobnoga iskustva), slovenski i gradišćanski pedagogi i ovput su se dobro sporazumili.

Važno je prikldati tradicije

Tiho

Neprofitno poduzeće za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost „Croatica“

raspisuje

NATJEČAJ

za izbor i imenovanje

GLAVNOGA UREDNIKA/GLAVNE UREDNICE Hrvatskog glasnika

Glavni/a urednik/ca imenuje se na vrijeme od četiri (4) godine. Glavnog urednika/glavnu urednicu imenuje i razrješava ravnateljica Neprofitnoga poduzeća „Croatica“.

Uvjeti za podnošenje natječaja:

- Završen visokoškolski ili sveučilišni studij
- 5 godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima
- Poznavanje hrvatskog jezika na razini C1 u govoru i pismu
- Poznavanje rada na računalu
- Vozačka dozvola kategorije „B“

Opis poslova:

- Obavlja poslove i radne zadatke u skladu s ovlaštenjem za uređivanje tjednika „Hrvatski glasnik“ i godišnjaka „Hrvatski kalendar“
- Prikuplja informacije, obrađuje, uređuje i piše tekstove za objavu u tjedniku „Hrvatski glasnik“
- Odgovara za objavljene informacije, tekstove i fotografije
- Obavlja i druge poslove po nalogu ravnateljice

Uz natječaj molimo priložiti sljedeće dokumente i potvrde:

- Životopis na hrvatskom i na mađarskom jeziku
- Preslika osobnih dokumenata
- Prijedlog programa rada i razvoja Hrvatskog glasnika
- Dokaz o stručnoj spremi
- Potvrdu o nekažnjavanju (ne stariju od trideset dana)
- Dokaz o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje poslova
- Izjavu o suglasnosti za korištenje i prosljeđivanje osobnih podataka kandidata u svrhe vezane uz natječaj

Krajnji rok za predaju natječaja:

15. siječnja 2023. godine

O rezultatima natječaja kandidati će biti obaviješteni do 20. veljače 2023.

Način podnošenja natječaja:

Natječaji se podnose poštanskim putem na adresu Neprofitnog poduzeća „Croatica“.

1093 Budapest, Lónyay u. 18/b s naznakom „ Za Natječaj za izbor i imenovanje glavnog urednika/glavne urednice Hrvatskog glasnika.“

Dodatne informacije u svezi natječaja mogu se tražiti od ravnateljice Croatica Nonprofit Kft.-a.

Izvorni tekst natječaja: Croatica Nonprofit Kft.

POZIV!

Hrvatska referatura Pečuške biskupije poziva vas na zajedničku molitvu krunice svakog osmog u mjesecu iz vlastitog doma. Sat nije određen, molite kad nađete pravi trenutak i pravo mjesto za odanost i vapaj Majci Božjoj. Početak je molitve 8. prosinca, na svetkovinu Bezgrešnog začeća. Molimo, vjerujući u snagu krunice, za našu hrvatsku zajednicu, posebno za naše mlade, da ostanu vjerni hrvatskom rodu. Molimo i za mir u svijetu, a i neka svatko moli po svojem nahodjenju.

Radosna otajstva

- 8. prosinca 2022. – koga si, Djevice, po Duhu Svetom začela.
- 8. siječnja 2023. – koga si, Djevice, Elizabeti u pohode nosila.
- 8. veljače 2023. – koga si, Djevice, rodila.
- 8. ožujka 2023. – koga si, Djevice, u hramu prikazala.
- 8. travnja 2023. – koga si, Djevice, u hramu našla.

Žalosna otajstva

- 8. svibnja 2023. – koji se za nas krvlju znojio.
- 8. lipnja 2023. – koji je za nas bičevan bio.
- 8. srpnja 2023. – koji je za nas trnjem okrunjen bio.
- 8. kolovoza 2023. – koji je za nas teški križ nosio.
- 8. rujna 2023. – koji je za nas raspet bio.
- 8. listopada 2023. godine **održit ćemo biskupijsko hodočašće u Kemed (Máriakéménd).**

Na kraju molimo: *Zdravo, Kraljice, Majko milosrđa, k Tebi vapijemo prognani sinovi Evini. Svrni, zagovornice naša, svoje milostive oči na nas te nam pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje. O, blaga, o, mila, o, slatka Djevice Marijo!*

Želja nam je da se ovaj poziv što više širi i izvan naše biskupije, pa molimo sve vas koji ste ga vidjeli da ga podijelite. Kako bismo vidjeli je li naša inicijativa prihvaćena, molimo vas da se javite na e-adrese croati@pecs.egyhazmegye.hu ili milica40@freemail.hu.

vlč. Ladislav Bačmai

biskupski povjerenik za Hrvate

U Pečuhu 28. studenog 2022.

PEČUH – Uz potporu Hrvatske samouprave Pečuha i u organizaciji Hrvatske referature Pečuške biskupije jedanput mjesečno (posljednje nedjelje u mjesecu) održavaju se svete mise u franjevačkoj crkvi u Pečuhu. Mise priprema Vesna Vellin. Dana 27. studenoga, prve nedjelje došašća, održana je sveta misa u spomen na žrtve Domovinskog rata i žrtve Vukovara i Škabrnje, a tako je obilježen i Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje. U organizaciju mise ovoga se puta uključio i Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu, a misu je služio umirovljeni svećenik Đakovačko-osječke nadbiskupije Marko Burbalo. Misu je pjevao Ženski pjevački zbor „August Šenoa“ uz orguljašku pratnju Lászlóa Cseha.